

DAVACILAR : 1- Türk Tabipleri Birliği
2- Türk Diş Hekimleri Birliği

VEKİLLER : Av. Mustafa Güler
UETS: 16445-44822-03957

DAVALILAR : 1- Sağlık Bakanlığı

VEKİLLER : Av. Cansu Günay Demirbilek
Hukuk Müaviri Tülay Yalçınncı
UETS: 35756-76579-89740

2- Kişisel Verileri Koruma Kurumu

VEKİL : Av. Yasemin Örs
UETS: 35192-02919-89851

DAVANIN KONUSU : 21/06/2019 tarih ve 30808 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmeliğin;

a) Dayanağı olan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 378. maddesinin Anayasaya aykırı olduğu iddiasıyla sebebiyle iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulması;

b) 6. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinin, 7. maddesinin birinci fıkrasının, 7. maddesinin ikinci fıkrasındaki "denetleme ve düzenleme" ibaresinin, 13. maddesinin birinci fıkrasının ve 21. maddesinin üçüncü fıkrasının iptali istenilmektedir.

DAVACILARIN İDDİALARI : Davacılar tarafından, Yönetmeliğin dayanağı olan Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 378. maddesinin, Anayasa'nın 20. ve 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı olduğu;

Yönetmeliğin 6. maddesinde, hasta verilerine erişebilecek kişiler bakımından birtakım sınırlamalara yer verildiği, ancak dördüncü fıkranın birinci cümlesinde, düzenlenen bu sınırlamaları tümüyle boşa çıkartacak şekilde, anılan sınırlamaların ve erişim kurallarının Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından yeniden değerlendirilebileceğinin düzenlenerek söz konusu kuralların farklı biçimde düzenlenmesine olanak sağlandı;

Yönetmeliğin 7. maddesinin birinci fıkrasındaki düzenleme ile kimliksizleştirilmiş sağlık verilerinin, Bakanlık tarafından başka verilerle eşleştirilerek kimlikli hale getirilmesini gerekli kılan meşru bir amacın bulunmadığı, bu durumun 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinde sayılan amaçlardan herhangi biriyle de açıklanamadığı;

Aynı maddenin ikinci fıkrası ile 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen sınırlı amaçların genişletilerek Kanun'da yeri olmayan "...denetleme ve



düzenleme..." amaçlarına da yer verildi i, i leme amaçlarının geni letilmesinin hukuka aykırı oldu u;

Yönetmeli in 13. maddesinin birinci fıkrası ile ki isel sa lık verileri hatalı girilen ki inin, ilgili sa lık kurulu una ba vurması suretiyle gerekli ara tırmanın kayna nda yapılıp düzeltilebilmesi yerine oldukça uzun ve karma ık bir yol tercih edildi i, bu tercihin, veri sorumlusuna iletilen taleplerin en kısa süre içinde sonuçlandırılmasına ili kin yasal gereklili e aykırı oldu u gibi veri düzeltme talebi üzerine, il sa lık müdürlü ü, sa lık kurulu u ve genel müdürlük yazı malarıyla söz konusu verilere eri me yetkisi olmayan pek çok görevlinin ilgili ki inin sa lık verilerine eri ecek olmasının, ki isel verilerin i lenmesinde sınırlı ve ölçülü olma ilkelerini ihlal etti i;

Yönetmeli in 21. maddesinin üçüncü fıkrasındaki yaptırım hükmünün, muayenehane, poliklinik, tıp merkezi ve özel hastaneler bakımından hukuki dayana ının bulunmadı ı, 3359 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca Bakanlık ile ba lı ve ilgili kurulu larının dahil olaca ı ülke çapında bir kayıt ve bildirim sisteminin Sa lık Bakanlı ı tarafından kurulabilece i, muayenehane, poliklinik, tıp merkezi ve özel hastaneler Sa lık Bakanlı ının ba lı ya da ilgili kurulu u olmadı ından, Bakanlık tarafından kurulan merkezi sa lık veri sistemine bütün sa lık kurulu larının katılmalarını zorunlu tutan bir düzenlemenin bulunmadı ı, dava konusu düzenlemelerin iptaline karar verilmesi gerekti i ileri sürülmektedir.

DAVALILARIN SAVUNMALARI :

Davalı Sa lık Bakanlı ı tarafından, 6698 sayılı Kanun'un 30. maddesinin yedinci fıkrası ile de i tirilen 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 47. maddesinin Anayasaya aykırı oldu u iddiası ile yapılan ba vurunun Anayasa Mahkemesinin 28/09/2017 tarih ve E.2016/125-K.2017/143 sayılı kararı ile reddine karar verildi i; 1 sayılı Cumhurbaşkanlı ı Te kilatı Hakkında Cumhurbaşkanlı ı Kararnamesi'nin 378. maddesinde, 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilga edilen 47. maddesinin hiçbir de i iklik yapılmaksızın düzenlendi i, dolayısıyla, iptali talep edilen 378. maddede yer alan hükümler hakkında daha önce Anayasa Mahkemesine yapılan ba vurunun reddedildi i ve ilgili hükümlerin Anayasaya uygun bulundu u;

Yönetmeli in 6. maddesinin dördüncü fıkrası ile eri im kurallarının, Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan bu amaçlar do rultusunda ve Bakanlı ın sa lık hizmeti sunumu ihtiyaçlarına göre somutla tırıldı ı, Kanunda belirtilen amaçlar kapsamında kalmak kaydıyla, ki ilerin sa lık verilerine hangi durumlarda eri ilebilece inin belirlenmesinin ve madde metninde oldu u gibi somutla tırılmasının, 6698 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yer alan "belirli, açık ve me ru amaçlar için i lenme" ilkesine riayet edilmesinden ibaret oldu u, Sa lık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlü ü tarafından yeniden de erlendirilecek olan sa lık verilerine eri im kurallarının, 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında olaca ı, dolayısıyla 6698 sayılı Kanun hükümlerinin dı ına çıkılamayaca ı;



Yönetmeli in 7. maddesinin birinci fıkrasının, 1 sayılı Cumhurba kanlı ı Te kilatı Hakkında Cumhurba kanlı ı Kararnamesi'nin 352. maddesi ile Bakanlı a verilen sa lık hizmetleriyle ilgili görevlerin yerine getirilebilmesi ve sa lık hizmetlerinin en iyi ekilde i letilebilmesi amacıyla düzenlendi i, 1 sayılı Cumhurba kanlı ı Kararnamesi ile sa lık hizmetlerinin yürütülmesine dair Bakanlı a verilen görevlerin ifa edilebilmesi amacıyla Yönetmelikte sa lık verilerinin i lenmesi hususunda yetkilendirme yapılması hususunun, 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan amaçlara hizmet etti inin açık oldu u;

Yönetmeli in 7. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "denetleme ve düzenleme" yetkisinin dayana ını, 6698 sayılı Kanun'un 28. maddesinden aldı ı, di er taraftan, 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında, özel nitelikli ki isel veriler bakımından bir ayrıma gidildi i, belirli ve sınırlı amaçlarla i lenebildi i ve aktarılabildi i, Kanunda öngörülen bu sınırlı amaçlar do rultusunda örne in Hazine ve Maliye Bakanlı ının vergi müfetti leri ile Sosyal Güvenlik Kurumu ile Bakanlık müfetti leri tarafından yürütülen tefti ve denetimlerde, tefti edilen olayın aydınlatılması için ihtiyaç duyulan sa lık verilerinin ilgili ki ilerinin açık rızaları olmaksızın müfetti lere aktarılamadı ı, kanun koyucu tarafından, 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında özel nitelikli ki isel veriler bakımından bir ayırım gözetilmi olmasaydı veya mehaz düzenleme (95/46 sayılı Direktif) ya da Genel Veri Koruma Tüzü ü'nde olan hükümlere benzer bir düzenlemeye gidilmi olsaydı, 6698 sayılı Kanun'un 28. maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "denetleme ve düzenleme" amaçlarına Yönetmelikte yer verilmesine gerek kalmayaca ı, 6698 sayılı Kanun'da bulunan ilgili düzenlemenin de i tirilece inin dü ünüldü ü;

Yönetmeli in 13. maddesinin birinci fıkrası yönünden, Sa lık Bakanlı ı merkez te kilatı ve ta ra te kilatı ile Bakanlı ın, bünyesinde faaliyet göstermekte olan kamu hastaneleri, aile hekimlikleri, halk sa lı ı ve toplum sa lı ı merkezleri ve sair sa lık hizmeti sunucuları bakımından tek bir veri sorumlusu olarak kabul edildi i ve veri sorumlusunun Bakanlı ın kamu hukuku tüzel ki ili i oldu u, 6698 sayılı Kanun'un 11. maddesinde yer alan hakların kullanılması için ilgili ki ilerinin Bakanlı a ba vurmalarının gerekti i, bu hususun da kanunun emredici hükmü oldu u, hatalı verilerin düzeltilmesi için bazı süreçlerin tanımlanmasının gerekti i, bu süreçlerin Bakanlı ın ilgili birimleri tarafından tespit ve teyit edildi i, akabinde ilgili birimler tarafından yapılan ara tırma sonucunda elde edilen bilgi ve belgelerin Bakanlı a iletildi i ve neticeten Sa lık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüklerince gerekli i lemin tesis edildi i;

Yönetmeli in 21. maddesinin üçüncü fıkrasında yer verilen hükmün, 3359 sayılı Kanun'da düzenlenen e-Nabız gibi tüm ülke çapında kullanılan uygulamaların geli tirilmesi ve kullanılması oldu u, 3359 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca ülke çapında bili im sistemi kurulmasının öngörülmesi ile 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca sa lı a ili kin verilerin sa lık hizmetlerinin planlanması gibi istisnai amaçlarla ilgili ki ilerinin açık rızaları alınmaksızın i lenabiliyor olmasının, birbirleri



ile uyumluluk arz eden düzenlemeler oldu u, bu düzenlemelerin amacının, kamu, özel ve üniversite bünyesinde faaliyet göstermekte olan tüm sa lık hizmeti sunucuları tarafından i lenen ki sel sa lık verilerinin Bakanlıkça ÷lke çapında kurulan sistemlere gönderilmesi ve elde edilen bu veriler sayesinde kamu sa lı ının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi te his, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sa lık hizmetleri ve finansmanının yönetilmesi ve planlanmasının Bakanlıkça daha etkili yapılmasını sa lamak oldu u, davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

Ki sel Verileri Koruma Kurumu tarafından, 6698 sayılı Ki sel Verilerin Korunması Kanunu'nun 22. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi ve Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeli e göre dava konusu Yönetmelik tasla ına ili kin görü lerin Sa lık Bakanlı ına bildirildi i, Kurumun Yönetmeli in hazırlanma sürecinde ba ka bir görevi ve sürece dahlinin mümkün bulunmadı ı, bu nedenle hasım mevkiinden çıkarılması gerekti i;

Yönetmeli in 6. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi yönünden, 6698 sayılı Kanun kapsamında veri sorumlusunun, ki sel verilerin i lenme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel ki iyi ifade etti i, veri sorumlusu olarak Sa lık Bakanlı ının 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan amaçlarla sınırlı olmak üzere ki sel sa lık verilerine sa lık personelinin eri imine ili kin kurallar koymasının, söz konusu verilere Bakanlı ın sa lık hizmeti sunumu ihtiyaçlarına göre i lendikleri amaçla ba lantılı, sınırlı ve ölçülü olarak eri im sa lanıp sa lanmadı ı hususlarında yetkilendirdi i birimleri vasıtasıyla yeniden de erlendirme yaparak teknik ve idari tedbirleri almasının Kanundan do an yükümlülükleri gere i oldu u;

Yönetmeli in 7. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası yönünden, veri sorumlusu olarak, 1 sayılı Cumhurbaşkanlı ı Kararnamesi'nin 378. madde hükmü ve 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca Kanundan do an yetki ile sa lık verilerini sayılan amaçlarla i leme yetkisi bulunan Sa lık Bakanlı ının kendi birimlerinin sınırlı olarak verilere eri imine dair kurallar koymasının mümkün oldu u, taslak metninde yer alan ve 7. maddenin ikinci fıkrasında, yetkilendirilen kullanıcıların bu yetkiyi, yalnızca sa lık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi kapsamında ki sel veri koruma mevzuatı ilkelerine uygun olarak kullanabilece i yönündeki hükmün Kurul tarafından 6698 sayılı Kanunun 6. maddesinde sayılan amaçlardan birini içermesi dolayısıyla anılan Kanuna aykırı görülmedi i;

Yönetmeli in 13. maddesinin birinci fıkrası yönünden, veri sorumlusu olarak Sa lık Bakanlı ının ki sel sa lık verisi i lenen ilgili ki inin 6698 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında ki sel sa lık verilerinin düzeltilmesi taleplerini, talebin niteli ine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içerisinde kabul edece i veya gerekçesini açıklayarak reddedece inin anılan Kanun'un 13. maddesi gere i oldu u, veri sorumlusunun ilgili ki inin haklarını gere i gibi kullanmasını sa lamak amacına yönelik olarak iç süreçte yürütece i i lemleri belirlemesi ve hakkın etkin ve zamanında kullanılması için gerekli tedbirleri alması



gerekti i, davanın reddi gerekti i savunulmaktadır.

DANI TAY TETK K HAK M : Tülay Güler

DÜ ÜNCES : Dava konusu Yönetmeli in 6. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi ile 7. maddesinin ikinci fıkrasındaki "denetleme ve düzenleme" ibaresinin iptaline, Yönetmeli in kalan kısımları bakımından davanın reddine karar verilmesi gerekti i dü ünülmektedir.

DANI TAY SAVCISI :Aytaç Kurt

DÜ ÜNCES :21/06/2019 tarih ve 30808 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren, Ki isel Sa lık Verileri Hakkında Yönetmelik'in dayana ı olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin Te kilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 378. maddesinin Anayasa'ya aykırı oldu undan bahisle iptali için Anayasa Mahkemesine ba vurulması ile anılan Yönetmelik'in 6. maddesinin 4. fıkrasının birinci cümlesinin, 7. maddesinin 1. fıkrasının, 7. maddesinin 2. fıkrasındaki "denetleme ve düzenleme" ibaresinin, 13. maddesinin 1. fıkrasının ve 21. maddesinin 3. fıkrasının iptali istenilmektedir.

Davacının Anayasaya aykırılık iddiası yerinde görülmemi tir.

07/04/2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6698 sayılı Ki isel Verileri Koruma Kanunu'nun;

"Amaç" ba lıklı 1. maddesinde; "Bu Kanunun amacı, ki isel verilerin i lenmesinde ba ta özel hayatın gizlili i olmak üzere ki ilerinin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve ki isel verilerin i leyen gerçek ve tüzel ki ilerinin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir." hükmü,

"Kapsam" ba lıklı 2. maddesinde; "Bu Kanun hükümleri, ki isel verilerin i lenen gerçek ki iler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla i leyen gerçek ve tüzel ki iler hakkında uygulanır." hükmü,

"Özel nitelikli ki isel verilerin i lenme artları" ba lıklı 6. maddesinde; "(1) Ki ilerinin ırkı, etnik kökeni, siyasi dü üncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya di er inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeli i, sa lı ı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli ki isel veridir.

(2) Özel nitelikli ki isel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın i lenmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkrada sayılan sa lık ve cinsel hayat dı ındaki ki isel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili ki inin açık rızası aranmaksızın i lenebilir. Sa lık ve cinsel hayata ili kin ki isel veriler ise ancak kamu sa lı ının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî te his, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sa lık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülü ü altında bulunan ki iler veya yetkili kurum ve kuruluş lar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın i lenebilir.

(4) Özel nitelikli ki isel verilerin i lenmesinde, ayrıca Kurul tarafından belirlenen



yeterli önlemlerin alınması arttır." hükmü yer almaktadır.

10/07/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Sağlık Bakanlığının düzenlediği Onüçüncü Bölümünde yer alan "Bilgi toplama, işleme ve paylaşma yetkisi" başlıklı 378. maddesinde, "(1) Sağlık hizmeti almak üzere, kamu veya özel sağlık kuruluşları ile sağlık mesleği mensuplarına müracaat edenlerin, sağlık hizmetinin gereği olarak vermek zorunda oldukları veya kendilerine verilen hizmete ilişkin kişisel verileri işlenebilir.

(2) Sağlık hizmetinin verilmesi, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerin hesaplanması amacıyla Bakanlık, birinci fıkra kapsamında elde edilen verileri amaçla işleyebilir. Bu veriler, Kişisel Verilerin Korunması Kanununda öngörülen şartlarda aktarılamaz.

(3) Bakanlık, ikinci fıkra gereğince toplanan ve işlenen kişisel verilere, ilgili kişilerin kendilerinin veya yetki verdikleri üçüncü kişilerin erişimlerini sağlayacak bir sistem kurar.

(4) Üçüncü fıkraya göre kurulan sistemlerin güvenli ve güvenilirliği ile ilgili standartlar Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirlediği ilkelere uygun olarak Bakanlıkça belirlenir. Bakanlık, ilgili mevzuat uyarınca elde edilen kişisel sağlık verilerinin güvenli işlenmesi için gerekli tedbirleri alır. Bu amaçla, sistemde kayıtlı bilgilerin hangi görevli tarafından ne amaçla kullanıldığının denetlenmesine imkân tanıyan bir güvenlik sistemi kurar.

(5) Sağlık personeli istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler, istihdam ettiği personeli ve personel hareketlerini Bakanlıkça bildirmekle yükümlüdür.

(6) Kişisel sağlık verilerinin işlenmesi, güvenli ve bu maddenin uygulanması ile ilgili diğer hususlar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir." hükmü bulunmaktadır.

Dava konusu Yönetmelik'in 7. maddesinin 1. fıkrası, 7. maddesinin 2. fıkrasındaki "denetleme ve düzenleme" ibaresi, 13. maddesinin 1. fıkrası ve 21. maddesinin 3. fıkrası yönünden dayanağı mevzuata aykırılık bulunmadığından davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Yönetmelik'in 6. maddesinin 4. fıkrasının birinci cümlesine yönelik kısma gelince;

Dava konusu Yönetmelik'in "Sağlık personelinin verilere erişimi" başlıklı 6. maddesinin 1. fıkrasında, sağlık hizmeti sunumunda görevli kişilerin; ilgili kişinin sağlık verilerine ancak, verilecek olan sağlık hizmetinin gereği ile sınırlı olmak kaydıyla erişebileceği düzenlenmiştir, 2. fıkrasında e-nabız hesabı bulunanlara yönelik kurallar belirlenmiştir ve 3. fıkrasında ise e-Nabız hesabı bulunmayan kişilerin sağlık verilerine Kanun'un 6. maddesinin 3. fıkrasında yer alan istisnai amaçlarla sınırlı olmak üzere ancak; kişinin, kayıtlı olduğu aile hekimi tarafından herhangi bir süre sınırı olmaksızın, sağlık hizmeti almak üzere randevu aldığı hekim tarafından, randevunun alındığı gün ile sınırlı



T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2019/10346

Karar No : 2023/5654

olmak kaydıyla ve alınan sa lık hizmeti ile do rudan ba lantılı i lemler sonlanana kadar, sa lık hizmeti almak üzere giri yaptı ı sa lık hizmeti sunucusunda görev yapan hekimler tarafından, yirmi dört saat süre ile sınırlı olmak kaydıyla ve hastanın yatı ının yapıldı ı sa lık hizmeti sunucusunda görev yapan hekimler tarafından, hasta sa lık hizmeti sunucusundan taburcu olana kadar eri ilebilece i kurala ba lanmı tır. Bununla birlikte maddenin 4. fıkrasının birinci cümlesinde, 3. fıkrada yer alan eri im kurallarının, Bakanlı ın sa lık hizmeti sunumu ihtiyaçlarına göre ve Kanun'un 6. maddesinin 3. fıkrası kapsamında Genel Müdürlük tarafından yeniden de erlendirilebilece i yolunda bir düzenleme getirilmi tir.

Ki isel Verilerin Korunması Kanunu'nda ki isel verilerden ayrı ve daha özel korumaya tabi tutulan sa lık verilerine eri imde, 1 sayılı Cumhurba kanlı ı Kararnamesi'nin 378. maddesinin 6. fıkrasındaki, ki isel sa lık verilerinin i lenmesi, güvenli i ve maddenin uygulanması ile ilgili di er hususların Bakanlıkça yürürlü e konulan yönetmelikle düzenlenece i kuralına ve verilerin i lenmesinde sınırlı ve ölçülü olma yükümlülü üne uygun ve amaçla ba lantılı olarak, Yönetmelik'in 6. maddesinin 3. fıkrasında, e-nabız hesabı olmayan hastaların sa lık verilerine eri ebilecek ki iler bakımından birtakım sınırlamalara yer verilmi tir. Ancak aynı maddenin 4. fıkrasının birinci cümlesindeki, anılan sınırlamaların/eri im kurallarının Sa lık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlü ü tarafından yeniden de erlendirilebilece i yolundaki düzenleme, 3. fıkra ile getirilen eri im kurallarını etkisiz hale getirdi i gibi sınırlamaların getirilmesi ile güdülen amaç ile de çeli mektedir.

Nitekim konuya ili kin kuralların belirlendi i maddenin bir fıkrasında düzenlenen kuralların, bir di er fıkrasıyla tamamen bertaraf edilmesi ve bu kuralların uygulanmaması sonucunu do uracak ekilde bir hüküm getirilmesi düzenleyici i lemin i levi ile de ba da mamaktadır.

Öte yandan, yeniden de erlendirme kavramının; söz konusu kuralların farklı biçimde düzenlenmesine ve Yönetmelikle yapılan bir düzenlemenin de i tirilmesi veya bütünüyle kaldırılması niteli indeki i lemlerin tesisine olanak sa ladı ı da dikkate alındı ında, bu durumun konunun yönetmelikle düzenlenmesi gerekti i yolundaki Cumhurba kanlı ı Kararnamesi'ne aykırı olaca ı gibi yönetmelikle yapılan bir düzenlemenin de i tirilmesi veya bütünüyle kaldırılması niteli indeki i lemlerin de yönetmelikle yapılması gerekti ine ili kin usulde paralellik ilkesinin ihlali sonucunu do uraca ında da ku ku bulunmamaktadır.

Bu itibarla, Yönetmelik'in 6. maddesinin 3. fıkrasında yer alan eri im kurallarını etkisizle tiren, getirilen sınırlandırmaları bertaraf ederek uygulanmaması sonucunu do uran aynı zamanda yönetmelikle düzenlenmesi gereken konuların farklı idari tasarruflarla belirlenmesine olanak tanıyan dava konusu Yönetmelik'in 6. maddesinin 4. fıkrasının birinci cümlesinde hukuka uyarlık bulunmadı ından, bu maddenin iptali gerekti i dü ünülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu Yönetmelik'in 6. maddesinin 4. fıkrasının birinci cümlesinin iptali, davanın di er kısımlarının reddi gerekti i dü ünülmektedir.



TÜRK M LLET ADINA

Karar veren Danı tay Onuncu Dairesince, duru ma için önceden taraflara bildirilen 17/10/2023 tarihinde davacılar vekili Av. Mustafa Güler'in, davalı Sa lık Bakanlı ını temsilen Av. Cansu Günay Demirbilek'in ve davalı Ki isel Verileri Koruma Kurumunu temsilen Av. Yasemin Örs'ün geldi i, Danı tay Savcısının hazır oldu u görülmekle açık duru maya ba landı. Hazır bulunan taraflara usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danı tay Savcısının dü üncesi alındıktan sonra hazır bulunan taraflara son kez söz verilip duru ma tamamlandı. Tetkik hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gere i görü üldü:

Her ne kadar Danı tay dari Dava Daireleri Kurulunun 14/09/2020 tarih ve YD tiraz No:2020/326 sayılı ara kararı ile uyu mazlıkta uygulanacak kural niteli inde bulunan 1 sayılı Cumhurba kanlı ı Kararnamesi'nin 378. maddesinin birinci, ikinci (son cümlesi hariç), üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkralarının Anayasa'ya aykırı oldu u kanısına varılarak iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine ba vurulmasına ve Anayasa Mahkemesince verilecek kararın, bakılan davanın sonucunu etkileyecek olması nedeniyle Anayasa Mahkemesinin bu konuda verece i karara kadar veya Anayasa Mahkemesince be ay içinde karar verilmemesi halinde bu süre sonunda dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınarak bir karar verilmek üzere dava dosyasının görü ülmesinin geri bırakılmasına karar verilmi se de, Kurulun bu kez 20/04/2022 tarih ve YD tiraz No:2020/326 sayılı kararı ile Anayasa'nın 152. maddesinde, Anayasa Mahkemesinin, i in kendisine geli inden ba lamak üzere be ay içinde kararını vererek açıklayaca ı, bu süre içinde karar verilmezse mahkemenin davayı yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandıraca ının düzenlendi i ve Anayasa Mahkemesince henüz bir karar verilmedi inden i in esasına geçildi i görüldü ünden, Dairemizce de uyu mazlı ın esasının incelenmesine karar verilerek ve davalı idarelerden Ki isel Verileri Koruma Kurumunun usul itirazı da yerinde görülmeyerek i in esasına geçildi.

MADD OLAY VE HUKUK SÜREÇ :

Ki isel Sa lık Verileri Hakkında Yönetmelik 21/06/2019 tarih ve 30808 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlü e girmi olup, anılan Yönetmeli in 6. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinin, 7. maddesinin birinci fıkrasının, 7. maddesinin ikinci fıkrasındaki "denetleme ve düzenleme" ibaresinin, 13. maddesinin birinci fıkrasının ve 21. maddesinin üçüncü fıkrasının iptali istemiyle bakılmakta olan dava açılmış tır.

NCELEME VE GEREKÇE :

Igili Mevzuat:

Anayasa'nın "Özel hayatın gizlili i" ba lıklı 20. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip oldu u, özel hayatın ve aile hayatının gizlili ine dokunulamayaca ı ifade edilmi ; **üçüncü**



fıkrasında, "Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir." hükmüne yer verilmiştir.

07/04/2016 tarih ve 29677 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nun,

"Amaç" başlıklı **1. maddesinde**, "Bu Kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir." hükmü;

"Kapsam" başlıklı **2. maddesinde**, "Bu Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır." hükmü;

"Genel ilkeler" başlıklı **4. maddesinde**, "(1) Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir.

(2) Kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur:

a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma.

b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma.

c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme.

ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.

d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme." hükmü;

"Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları" başlıklı **6. maddesinde**, "(1) Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlıklı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.

(2) Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.

(4) Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde, ayrıca Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şarttır." hükmü;

"Kişisel verilerin aktarılması" başlıklı **8. maddesinde**, "(1) Kişisel veriler, ilgili kişinin



açık rızası olmaksızın aktarılamaz.

(2) Kişisel veriler;

a) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında,

b) Yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında,

belirtilen şartlardan birinin bulunması hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın aktarılabilir.

(3) Kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır." hükmü yer almıdır.

Öte yandan, **3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde**, herkesin sağlık durumunun takip edilebilmesi ve sağlık hizmetlerinin daha etkin ve hızlı şekilde yürütülmesi amacıyla, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarınca gerekli kayıt ve bildirim sistemi kurulacağı, bu sistemin, e-Devlet uygulamalarına uygun olarak elektronik ortamda da oluşturulabileceği, bu amaçla, Sağlık Bakanlığınca, bağlı kuruluşları da kapsayacak şekilde ülke çapında bildirim sistemi kurulabileceği belirtilmiştir; **ek 11. maddesinin üçüncü fıkrasında**, "Bakanlıkça belirlenen kayıtları uygun şekilde tutmayan veya bildirim zorunluluğunu yerine getirmeyen sağlık kurum ve kuruluşları iki defa uyarılır. Uyarıya uymayanlara bir önceki aya ait brüt hizmet gelirinin yüzde biri kadar idari para cezası verilir." hükmüne yer verilmiştir.

10/07/2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Sağlık Bakanlığının düzenlediği Onüçüncü Bölümünde yer alan "Bilgi toplama, işleme ve paylaşma yetkisi" başlıklı **378. maddesinde**, "(1) Sağlık hizmeti almak üzere, kamu veya özel sağlık kuruluşları ile sağlık mesleği mensuplarına müracaat edenlerin, sağlık hizmetinin gereği olarak vermek zorunda oldukları veya kendilerine verilen hizmete ilişkin kişisel verileri işlenebilir.

2) Sağlık hizmetinin verilmesi, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi tedvi, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerin hesaplanması amacıyla Bakanlık, birinci fıkrada kapsamında elde edilen verileri işleyebilir. Bu veriler, Kişisel Verilerin Korunması Kanununda öngörülen şartları içinde aktarılamaz.

(3) Bakanlık, ikinci fıkrada gereğince toplanan ve işlenen kişisel verilere, ilgili kişilerin kendilerinin veya yetki verdikleri üçüncü kişilerin erişimlerini sağlayacak bir sistem kurar.

(4) Üçüncü fıkraya göre kurulan sistemlerin güvenli ve güvenilirliği ile ilgili standartlar Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirlediği ilkelere uygun olarak Bakanlıkça belirlenir. Bakanlık, ilgili mevzuat uyarınca elde edilen kişisel sağlık verilerinin güvenliğini sağlanması için gerekli tedbirleri alır. Bu amaçla, sistemde kayıtlı bilgilerin hangi görevli tarafından ne amaçla kullanıldığının denetlenmesine imkân tanıyan bir güvenlik sistemi kurar.

(5) Sağlık personeli istihdam eden kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel



T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2019/10346

Karar No : 2023/5654

ki ileri ve gerçek ki iler, istihdam etti i personeli ve personel hareketlerini Bakanlı a bildirmekle yükümlüdür.

(6) Ki isel sa lık verilerinin i lenmesi, güvenli i ve bu maddenin uygulanması ile ilgili di er hususlar Bakanlıkça yürürlü e konulan yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almı tır.

Buna göre, 6698 sayılı Ki isel Verilerin Korunması Kanunu hükümleri kapsamında, Sa lık Bakanlı ının merkez ve ta ra te kilatı birimleri ile bunlara ba lı olarak faaliyet göstermekte olan sa lık hizmeti sunucuları ile ba lı ve ilgili kurulu ları tarafından yürütülen süreç ve uygulamalarda uyulacak usul ve esasları düzenlemek amacıyla ve 3359 sayılı Kanun ile 1 sayılı Cumhurba kanlı ı Kararnamesi'nin 378. maddesine dayanılarak hazırlanan **Ki isel Sa lık Verileri Hakkında Yönetmelik** 21/06/2019 tarih ve 30808 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlü e girmi tir.

Anılan Yönetmeli e göre, **ki isel veri**, kimli i belirli veya belirlenebilir gerçek ki iye ili kin her türlü bilgiyi; **ki isel sa lık verisi**, kimli i belirli ya da belirlenebilir gerçek ki inin fiziksel ve ruhsal sa lı na ili kin her türlü bilgi ile ki iye sunulan sa lık hizmetiyle ilgili bilgileri; **veri sorumlusu ise**, ki isel sa lık verilerinin i lenme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel ki iyi ifade etmektedir.

Hukuki De erlendirme:

Ki isel verilerin i lenmesinde ba ta özel hayatın gizlili i olmak üzere ki ilerinin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve ki isel verileri i leyen gerçek ve tüzel ki ilerinin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek amacıyla çıkarılan 6698 sayılı Ki isel Verilerin Korunması Kanunu'nda ki isel verilerin hukuka uygun olarak i lenebilmesi için uyulması gereken genel ilkeler belirlenmi ve ki isel verilerin i lenme artları düzenlenmi tir. Anılan Kanun'un 5. maddesine göre, kural olarak ki isel verilerin ilgili ki inin açık rızası olmaksızın i lenmesi yasaklanmı tır. Maddenin ikinci fıkrasında ise ilgili ki inin açık rızası olmasa dahi ki isel verilerin i lenebilece i durumlar öngörölmü tür.

Bununla birlikte Kanun'un 6. maddesinde, **sa lık verileri, özel nitelikli (hassas) ki isel veri olarak sayılmı** ve i lenmesi özel kurallara ba lanmı tır. Sa lık verileri, ancak; kamu sa lı ının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî te his, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sa lık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülü ü altında bulunan ki iler veya yetkili kurum ve kurulu lar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın i lenebilecektir. Maddenin taslak gerekçesinde, Sa lık Bakanlı ı ile her türlü sa lık kurulu unun ve Sosyal Güvenlik Kurumunun bu amaçlarla tuttıkları veriler ve kayıtların bu kapsamda de erlendirilece i belirtilmi , di er yandan 1 sayılı Cumhurba kanlı ı Kararnamesi'nin 378. maddesinde de, kamu veya özel sa lık kurulu larına ba vuranların ki isel verilerinin i lenebilece i düzenlenmi , Bakanlı ın, toplanan ve i lenen ki isel verilere, ilgili ki ilerinin kendilerinin veya yetki verdikleri üçüncü ki ilerinin eri imlerini sa layacak bir sistem kuraca ı, kurulan sistemlerin güvenli i ve



güvenilirli i ile ilgili standartların Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirledi i ilkelere uygun olarak belirlenece i, Bakanlı ın, ilgili mevzuat uyarınca elde edilen kişisel sağlık verilerinin güvenli inin sağlanması için gerekli tedbirleri alacağı, bu amaçla, sistemde kayıtlı bilgilerin hangi görevli tarafından ne amaçla kullanıldığının denetlenmesine imkân tanıyan bir güvenlik sistemi kurulacağı, kişisel sağlık verilerinin i lenmesi, güvenli i ve bu maddenin uygulanması ile ilgili diğer hususların Bakanlıkça yürürlü e konulan yönetmelikle düzenlenece i hükme bağlanmıştır.

Bu durumda davalı Sağlık Bakanlı ının özel nitelikteki sağlık verilerinin toplanması ve i lenmesi ile kayıt altına alınması konusunda yetkisinin bulundu u açıktır.

Dava konusu Yönetmeli in 6. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinin incelenmesi:

Dava konusu Yönetmeli in "Sağlık personelinin verilere erişimi" başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasında, sağlık hizmeti sunumunda görevli kişilerin, ilgili kişinin sağlık verilerine ancak, verilecek olan sağlık hizmetinin gere i ile sınırlı olmak kaydıyla erişebilece i düzenlenmiştir; ikinci fıkrasında e-nabız hesabı bulunanlara yönelik kurallar belirlenmiştir ve üçüncü fıkrasında ise e-Nabız hesabı bulunmayan kişilerin sağlık verilerine Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan istisnai amaçlarla sınırlı olmak üzere ancak; kişinin, kayıtlı olduğu aile hekimi tarafından herhangi bir süre sınırı olmaksızın, sağlık hizmeti almak üzere randevu aldığı hekim tarafından, randevunun alındığı gün ile sınırlı **olmak** kaydıyla ve alınan sağlık hizmeti ile doğrudan bağlantılı i lemler sonlanana kadar, sağlık hizmeti almak üzere giriş yaptı ı sağlık hizmeti sunucusunda görev yapan hekimler tarafından, yirmi dört saat süre ile sınırlı olmak kaydıyla ve hastanın yatışının yapıldığı sağlık hizmeti sunucusunda görev yapan hekimler tarafından, hasta sağlık hizmeti sunucusundan taburcu olana kadar erişebilece i kurala bağlanmıştır.

Bununla birlikte maddenin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde, üçüncü fıkrada yer alan erişim kurallarının, Bakanlı ın sağlık hizmeti sunumu ihtiyaçlarına göre ve Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında Genel Müdürlük tarafından yeniden değerlendirilebilece i yolunda bir düzenleme getirilmiştir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda kişisel verilerden ayrı ve daha özel korumaya tabi tutulan sağlık verilerine erişimde, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 378. maddesinin altıncı fıkrasındaki, kişisel sağlık verilerinin i lenmesi, güvenli i ve maddenin uygulanması ile ilgili diğer hususların Bakanlıkça yürürlü e konulan yönetmelikle düzenlenece i kuralına ve verilerin i lenmesinde sınırlı ve ölçülü olma yükümlülü üne uygun ve amaçla bağlantılı olarak, Yönetmelik'in 6. maddesinin üçüncü fıkrasında, e-nabız hesabı olmayan hastaların sağlık verilerine erişebilecek kişiler bakımından birtakım sınırlamalara yer verilmiştir. Ancak aynı maddenin dördüncü fıkrasının birinci cümlesindeki, anılan sınırlamaların ve erişim kurallarının Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlü ü tarafından yeniden değerlendirilebilece i yolundaki düzenleme, üçüncü fıkra ile getirilen erişim kurallarını etkisiz hale getirdi i gibi sınırlamaların getirilmesi ile güdülen amaç ile de



çeli mektedir.

Nitekim konuya ilişkin kuralların belirlendiği maddenin bir fıkrasında düzenlenen kuralların, bir diğer fıkrasıyla tamamen bertaraf edilmesi ve bu kuralların uygulanmaması sonucunu doğuracak şekilde bir hüküm getirilmesi düzenleyici işlemin işlevi ile de bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, yeniden değerlendirme kavramının, söz konusu kuralların farklı biçimde düzenlenmesine ve Yönetmelikle yapılan bir düzenlemenin de iptali veya bütünüyle kaldırılması niteliğindeki işlemlerin tesisine olanak sağlaması da dikkate alındığında, bu durumun konunun yönetmelikle düzenlenmesi gerektiği yolundaki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne aykırı olacağı gibi yönetmelikle yapılan bir düzenlemenin de iptali veya bütünüyle kaldırılması niteliğindeki işlemlerin de yönetmelikle yapılması gerektiğine ilişkin usulde paralellik ilkesinin ihlali sonucunu doğuracağı da kuşkusuz bulunmaktadır.

Bu itibarla, Yönetmelik'in 6. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan erişim kurallarının etkisizleştirilerek, getirilen sınırlandırmaları bertaraf ederek uygulanmaması sonucunu doğurduğu aynı zamanda yönetmelikle düzenlenmesi gereken konuların farklı idari tasarruflarla belirlenmesine olanak tanıyan dava konusu Yönetmeliğin 6. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Dava konusu Yönetmeliğin 7. maddesinin birinci fıkrasının incelenmesi:

Dava konusu Yönetmeliğin "Bakanlık birimlerinin verilere erişimi" başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasında, sağlık hizmeti sunucuları tarafından merkezi sağlık veri sistemine kimliksizleştirilerek gönderilen sağlık verilerinin, işkisel veri tabanı aracılığıyla ait oldukları kişilerle paylaşılmaya yetkili kişileri Bakanlığın birim amirlerinin ayrı ayrı belirleyeceği ve Genel Müdürlükten bu kişilerin yetkilendirilmesini talep edeceği, her birimin amirinin, kendi biriminden en fazla üç kişinin yetkilendirilmesini talep edebileceği düzenlenmiştir.

Davacılar tarafından, anılan düzenleme ile kimliksiz verilerin işkisel sağlık verisi olarak Bakanlığın elinde bulunacağı, bu verilerin kimlikli hale getirilmesini gerekli kılan meşru bir amaç bulunmadığı iddia edilerek dava konusu düzenlemenin iptali istenilmektedir.

Yukarıda bahsedildiği üzere, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda, sağlık verileri işkisel verilerden ayrı ve daha özel korumaya tabi tutulmuş, Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında, işkisel sağlık verilerinin ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebileceği düzenlenmiştir. Yine 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 378. maddesinde de davalı Sağlık Bakanlığının elde ettiği işkisel verilerini, sağlık hizmetinin verilmesi, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerin hesaplanması amacıyla işleyebileceği hüküm altına alınmıştır.



T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2019/10346

Karar No : 2023/5654

Bu çerçevede aldığı yetkiye dayanarak veri sorumlusu sıfatıyla davalı Sağlık Bakanlığı'nın kendi birimlerinin sağlık verilerine erişime dair kurallar koyması ve bu hususta düzenleme yapmasında mevzuata ve hukuka aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Öte yandan, dava konusu hüküm ile yetkilendirilen kişilerin 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca yalnızca Kanun'da sayılan amaçlarla sınırlı olmak kaydıyla sağlık verilerine erişebileceği, bu nedenle elde edilen verilerin sadece bu amaçlarla sınırlı olarak ve hizmetin devamı için zorunlu olduğu müddetle sınırlı olmak üzere kullanılabilmesi dikkate alındığında, Kanun'a ve üst hukuk normlarına aykırılıktan söz edilemeyecektir.

Dava konusu Yönetmeli'nin 7. maddesinin ikinci fıkrasındaki "denetleme ve düzenleme" ibaresinin incelenmesi:

Yönetmeli'nin 7. maddesinin ikinci fıkrasında, birinci fıkrasında yetkilendirilen kullanıcıların bu yetkiyi, yalnızca sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi ile *denetleme ve düzenleme* görevleri kapsamında, kişisel veri koruma mevzuatı ilkelerine uygun olarak kullanabileceği kuralı yer almaktadır.

6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi içinde dava konusu hüküm incelendiğinde, 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında sayma yoluyla belirlenen amaçların dışında başka amaçlara da yer verildiği görülmekle, Kanun'da sayılan kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amaçları arasında yer almayan "...denetleme ve düzenleme..." ibarelerine Yönetmelik hükmünde yer verilerek işleme amaçlarının genişletilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Her ne kadar Sağlık Bakanlığı tarafından söz konusu ibarelerin 6698 sayılı Kanun'un 28. maddesinde yer aldığı ve Yönetmelik düzenlemesine bu maddenin dayanak olduğu savunulmuş ise de, Kanun'un "stisnalar" başlıklı 28. maddesinde, kişisel veri işleminin kanunun verdiği yetkiye dayanarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturma için gerekli olması durumunda, Kanun'un amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10. maddesi, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç, ilgili kişilerin haklarını düzenleyen 11. maddesi ve Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16. maddesinin uygulanmayacağı düzenlendiği görüldüğünden, davalı idarenin bu savunmasına da itibar edilmemiştir.

Öte yandan, davalı Sağlık Bakanlığının, dava konusu Yönetmeli'nin tamamı hakkında görüş talebinde bulunurken Kişisel Verileri Koruma Kuruluna gönderdiği taslakta anılan ibareye yer verilmediği görülmüş, aynı zamanda Kişisel Verileri Koruma Kurumunun savunmasında da anılan fıkra yönünden, taslak metinde yer alan "yetkilendirilen kullanıcıların bu yetkiyi yalnızca sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi kapsamında kişisel veri koruma mevzuatı ilkelerine uygun olarak kullanabileceği" yönündeki



hükümün 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinde yer alan amaçları içermesi nedeniyle Kanun'a aykırı görülmediği hususu belirtilmiştir.

Bu itibarla, yönetmelik düzenlemelerinin kanuna aykırı hükümler içermeyeceği kuralı karışında, dava konusu Yönetmelik'te, 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında sayma yoluyla belirlenen amaçlar arasında yer almayan "denetleme ve düzenleme" ibarelerine yer verilmesinde hukuka ve üst norma uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Dava konusu Yönetmeliğin 13. maddesinin birinci fıkrasının incelenmesi:

6698 sayılı Kanun'un 11. maddesinde ki isel verisi ile lenen gerçek kişinin hakları düzenlenmiş ve herkesin veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili, ki isel veri ile lenmediğini öğrenme; ki isel verileri ile lenmişse buna ilişkin bilgi talep etme; ki isel verilerin ile lenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme; yurt içinde veya yurtdışında ki isel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme; ki isel verilerin eksik veya yanlış ile lenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme; 7. maddede öngörülen şartlar çerçevesinde ki isel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme; (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan işlemlerin, ki isel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme; ile lenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme; ki isel verilerin kanuna aykırı olarak ile lenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme haklarına sahip olduğu hükme bağlanmıştır.

Bununla birlikte aynı Kanun'un "Veri sorumlusuna başvuru" başlıklı 13. maddesinde "(1) İlgili kişi, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili taleplerini yazılı olarak veya Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle veri sorumlusuna iletir. (2) Veri sorumlusu başvuruda yer alan talepleri, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırır. Ancak, işlemin ayrıca bir maliyeti gerektirmesi hâlinde, Kurulca belirlenen tarifedeki ücret alınabilir. (3) Veri sorumlusu talebi kabul eder veya gerekçesini açıklayarak reddeder ve cevabını ilgili kişiye yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirir. Başvuruda yer alan talebin kabul edilmesi hâlinde veri sorumlusunca gereği yerine getirilir. Başvurunun veri sorumlusunun hatasından kaynaklanması hâlinde alınan ücret ilgiliye iade edilir." hükmüne yer verilmiştir.

Yine Kanun'un "Kurula ikâyet" başlıklı 14. maddesinde de "(1) Başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hâllerinde; ilgili kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her hâlde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurula ikâyette bulunabilir. (2) 13 üncü madde uyarınca başvuru yolu tüketilmeden ikâyet yoluna başvurulamaz. (3) Kişilik hakları ihlal edilenlerin, genel hükümlere göre tazminat hakkı saklıdır." hükmü düzenlenmiştir.

Buna göre, veri sorumlusu olan davalı Sağlık Bakanlığının ki isel verisi ile lenen ilgili kişilerin 6698 sayılı Kanun kapsamında ki isel sağlık verilerinin düzeltilmesi taleplerini



T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2019/10346

Karar No : 2023/5654

kar ılamak ve Kanun'a uygun ekilde i lem tesis etmek zorunda oldu u açıktır.

Bu do rultuda Yönetmeli in Dördüncü Bölümünde ki isel sa lık verilerinin gizlenmesi, düzeltilmesi, imha edilmesi ve aktarılması hususlarının düzenlenmi , "Ki isel sa lık verilerinin düzeltilmesi" ba lıklı dava konusu 13. maddesinin birinci fıkrasında "İgili ki i, kendisi hakkında sehven olu turulan sa lık verilerinin düzeltilmesi hususunda sa lık verisinin olu turuldu u sa lık hizmeti sunucusunun ba lı bulundu u il sa lık müdürlü üne ba vurur. İ sa lık müdürlü ü, ilgili sa lık hizmeti sunucusunda yapaca ı ara tırma neticesinde sa lık verisinin sehven olu turuldu u bilgisine ula ırsa resmi yazı ile Genel Müdürlü e ba vurur ve sehven olu turulan sa lık verisinin düzeltilmesini ister." kuralına yer verilmi olup, anılan düzenlemenin 6698 sayılı Kanun gere i, üst hukuk normuna uygun olarak getirildi i sonucuna varılmı tır.

Davacı tarafından dava konusu hükmün, veri sorumlusuna yapılan ba vuruların en kısa süre içinde sonuçlandırılmasına ili kin yükümlülü e aykırı oldu u, bu süreçte bir çok ki inin verilere ulaşmasının ki isel verilerin i lenmesinde sınırlı ve ölçülü olma ilkelerini de ihlal etti i iddia edilmekte ise de, ilgili ki inin 6698 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında olan tüm taleplerini, davalı Sa lık Bakanlığı, anılan Kanun'un 13. maddesi gere i talebin niteli ine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırmak zorunda oldu undan, aksi yöndeki davacı iddiasına itibar edilmemi tir.

Ayrıca 6698 sayılı Kanun'un 14. maddesi gere i, ilgili ki i, ba vurusunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde ba vuruya cevap verilmemesi hâllerinde, veri sorumlusunun cevabını ö rendi i tarihten itibaren otuz ve her hâlde ba vuru tarihinden itibaren altmı gün içinde Kurula ikâyette de bulunabilece inden, ki isel sa lık verileri i lenen ilgili ki iler bakımından bu hususta gerekli güvencelerin de mevcut oldu u ortadadır.

Dava konusu Yönetmeli in 21. maddesinin üçüncü fıkrasının incelenmesi:

3359 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi gere i, herkesin sa lık durumunun takip edilebilmesi ve sa lık hizmetlerinin daha etkin ve hızlı ekilde yürütülmesi maksadıyla, Sa lık Bakanlığı ve ba lı kurulu larınca gerekli kayıt ve bildirim sistemi kurulacak, bu sistem, e-Devlet uygulamalarına uygun olarak elektronik ortamda da olu turulabilecek, bu amaçla, Sa lık Bakanlı ınca, ba lı kurulu ları da kapsayacak ekilde ülke çapında bili im sistemi kurulabilecektir.

Bununla birlikte, anılan Kanun'un ek 11. maddesinin üçüncü fıkrasına göre, Bakanlıkça belirlenen kayıtları uygun ekilde tutmayan veya bildirim zorunlulu unu yerine getirmeyen sa lık kurum ve kurulu ları iki defa uyarılacak, uyarıya uymayanlara bir önceki aya ait brüt hizmet gelirinin yüzde biri kadar idari para cezası verilebilecektir.

Anılan hükümlere dayanılarak, dava konusu Yönetmeli in "Yaptırım" ba lıklı 21. maddesinin üçüncü fıkrasında da, "Merkezi sa lık veri sistemine Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun bir ekilde veri gönderimi yapmayan sa lık hizmeti sunucularına, 3359 sayılı Sa lık Hizmetleri Temel Kanunu'nun Ek 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre



ile temin tesis edilir." kuralına yer verilmiştir.

Davacı tarafından, 3359 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca yalnızca Bakanlık ile bağımlı ve ilgili kuruluşlarının dahil olacağı ülke çapında bir kayıt ve bildirim sisteminin Sağlık Bakanlığı tarafından kurulabileceği, muayenehane, poliklinik, tıp merkezi ve özel hastaneler Sağlık Bakanlığının bağımlı ya da ilgili kuruluşu olmadığından, Bakanlık tarafından kurulan merkezi sağlık veri sistemine bütün sağlık kuruluşlarının katılmalarını zorunlu tutan bir düzenlemenin bulunmadığı iddiasıyla anılan düzenlemenin iptali istenilmektedir.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde, davalı idarelerden Sağlık Bakanlığına, sağlık hizmeti almak üzere, tüm kamu veya özel sağlık kuruluşları ile sağlık mesleği mensuplarına müracaat edenlerin, sağlık hizmetinin gereği olarak vermek zorunda oldukları veya kendilerine verilen hizmete ilişkin kişisel verilerini iletme ve bu konuda kişilerin sağlık durumunun takip edilebilmesi ile sağlık hizmetlerinin daha etkin ve hızlı şekilde yürütülmesi maksadıyla gerekli kayıt ve bildirim sistemini kurma yetkisi verildiği gibi, esasen davalı Sağlık Bakanlığının anayasa ve kanunlarla verilen görevini yerine getirebilmesi için herkesin kişisel sağlık verilerini görevi ile sınırlı olmak kaydıyla toplamaya ve iletmeye ihtiyacı bulunduğu hususunda üphe bulunmamakla birlikte, bu konuda kurulan sistemin ülke genelinde özel veya kamuya ait tüm sağlık kurum ve kuruluşları kapsadığı muhakkaktır.

Dolayısıyla, bu amaçlarla kurulan sisteme veri gönderimi yapılmaması halinde uygulanacak yaptırımın belirlendiği dava konusu düzenlemede 3359 sayılı Kanun'a ve kamu yararına aykırı bir yön bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. 7. maddesinin birinci fıkrası, 13. maddesinin birinci fıkrası ve 21. maddesinin üçüncü fıkrası yönünden **oyçoklu uyla, DAVANIN REDDİNE,**

2. 6. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinin **oybirli iyle,** 7. maddesinin ikinci fıkrasındaki "denetleme ve düzenleme" ibaresinin **oyçoklu uyla, PTALİNE,**

3. Sonuç itibarıyla dava kısmen iptal, kısmen ret ile sonuçlandıktan, ayrıntısı a aşağıda gösterilen toplam 562,70 TL yargılama giderinin yarısına karşılık gelen 281,35 TL yargılama giderinin davacılar üzerinde bırakılmasına, diğer yarısına karşılık gelen 281,35 TL yargılama giderinin davalı idarelerden alınarak davacılara verilmesine,

4. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmaları için belirlenen 34.200,00 TL vekâlet ücretinin davacılar tarafından alınarak davalı idarelere verilmesine, 34.200,00 TL vekâlet ücretinin ise davalı idarelerden alınarak davacılara verilmesine,

5. Posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacılara iadesine,



T.C.
DANI TAY
ONUNCU DA RE
Esas No : 2019/10346
Karar No : 2023/5654

6. Bu kararın tebli tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde **Danı tay dari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere**, 17/10/2023 tarihinde karar verildi.

Ba kan	Üye	Üye	Üye	Üye
Yılmaz	brahim	Metin	Hümevra	U urhan
AKÇ L	TOPUZ	ARITI	ERG N ERCAN	KU
(X)	(XX)	(X)	(XX)	
	(XXX)			

YARGILAMA G DERLER :

Ba vuru Harcı : 68,20 TL
Karar Harcı : 92,50 TL
YD Harcı : 73,10 TL
YD tiraz Harcı : 148,60 TL
Vekâlet Harcı : 12,80 TL
Posta Gideri : 167,50 TL
TOPLAM : 562,70 TL



(X) KARAR ÖYÜ:

Dava konusu Yönetmeli in 7. maddesi, 2. fıkrasındaki "denetleme ve düzenleme" ibaresi yönünden;

Yönetmeli in 7. maddesinde Bakanlık birimlerinin verilere erişimine ilişkin düzenlemelere yer verilmiş ; buna göre birinci fıkrasında sağlık hizmeti sunucuları tarafından merkezi sağlık veri sistemine kimliksizleştirilerek gönderilen sağlık verilerinin, ilkişisel veri tabanı aracılığı ile ait oldukları kişilerle eşleştirmeye yetkili kişileri Bakanlık birim amirlerinin ayrı ayrı belirleyeceği ve Genel Müdürlükten bu kişilerin yetkilendirilmesini talep edeceği, her birimin amirinin, kendi biriminden en fazla üç kişinin yetkilendirilmesini talep edebileceği kurala bağlanmıştır.

Anılan maddenin ikinci fıkrasında ise, birim amirinin talebi üzerine Genel Müdürlükçe yetkilendirilen kullanıcıların bu yetkiyi, yalnızca sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi ile denetleme ve düzenleme görevleri kapsamında, kişisel veri koruma mevzuatı ilkelerine uygun olarak kullanabilecekleri düzenlenmiştir.

3359 sayılı Kanun ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, Sağlık Bakanlığının mevzuatla kendilerine verilen görevleri daha etkin ve daha hızlı biçimde yerine getirebilmesi amacıyla bütün kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarından sağlık hizmeti alanların, hizmetin gereği olarak ilgili sağlık kurum ve kuruluşuna vermek zorunda oldukları kişisel bilgileri ve bu kimselere verilen hizmete ilişkin bilgileri toplama, işleme ve bu konuda düzenleme yapma yetkisi verilmiştir anlaşılmaktadır.

Davalı idare bu yetkiyi kullanırken özel nitelikli kişisel sağlık verilerini, 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinde öngörülen şartlar çerçevesinde işleyeceği açık olup, bu verilerin ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşları tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebileceği Kanun'un amir hükmüdür.

Bu itibarla, Kanun'da sayılan kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amaçlarının dava konusu edilen "denetleme ve düzenleme" yetkisini de kapsadığı, nitekim "denetleme ve düzenleme" amacının sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacının doğal sonucu olduğu hususunda tereddüt bulunmamaktadır.

İn niteliği ve hizmetin doğası gereği, 6698 sayılı Kanun'da sayılan amaçların gerçekleştirilebilmesine ilişkin işlemlerin denetleme ve düzenleme yetkisi ile birlikte yürütülmesi gerektiği, bu amaçları gerçekleştirme görev ve yetkisine sahip olan idarenin, bu yetkisinin işlevsellikinin sağlanabilmesi için "denetleme ve düzenleme" amacıyla da hareket edebileceğinin kabulü gerekmektedir.



T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2019/10346
Karar No : 2023/5654

Bu durumda, Yönetmeli in 7. maddesinin ikinci fıkrasında yer verilen "denetleme ve düzenleme" ibaresinde de hukuka ve üst hukuk normlarına aykırılık bulunmadığı, anılan hüküm bakımından davanın reddine karar verilmesi gerektiği düüncesıyla Daire kararının bu kısmına katılmıyoruz. 17/10/2023

Ba kan
Yılmaz
AKÇEL

Üye
Metin
ARITİ



(XX) KARAR OYU:

Dava konusu Yönetmeli'nin 7. maddesinin birinci fıkrası yönünden;

6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasında, kişisel sağlık verilerinin ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebileceği düzenlenmektedir.

Dava konusu Yönetmeli'nin "Bakanlık birimlerinin verilere erişimi" başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasında, sağlık hizmeti sunucuları tarafından merkezi sağlık veri sistemine kimliksizleştirilerek gönderilen sağlık verilerini, ilgili kişisel veri tabanı aracılığıyla ait oldukları kişilerle eşleştirmeye yetkili kişileri Bakanlık birim amirlerinin ayrı ayrı belirleyerek Genel Müdürlükten bu kişilerin yetkilendirilmesini talep edeceği ve her birimin amirinin, kendi biriminden en fazla üç kişinin yetkilendirilmesini talep edebileceği kuralı yer almaktadır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda kişisel verilerden ayrı ve daha özel korumaya tabi tutulan sağlık verilerinin merkezi bir sistemde, veriler arasında kurulacak bağlantılarla kimliklendirilmesine olanak sağlayacak şekilde tutulmasını, diğer bir ifadeyle sağlık kuruluşlarından kimliksiz gönderilen verilerin Bakanlık tarafından başka verilerle eşleştirilerek kimlikli hale getirilmesini 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinde sayılan amaçlardan biriyle bağdaştırmaya olanak bulunmadığı gibi, kişisel verilerin işlenmesinde dikkate alınması gereken temel ilkelerden olan "işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" ilkesine uygun olduğundan söz edilemeyeceği sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla, kimliksiz gönderilen verilerin Bakanlık tarafından başka verilerle eşleştirilerek kimlikli hale getirilmesini gerekli kılan meru bir amacın bulunmadığı, Bakanlık, sağlık hizmetleriyle ilgili süreçleri kişisel bilgiden arındırılmış verilerden izleyebileceği gibi sağlık hizmetleriyle ilgili denetimlerin de söz konusu verilerin kimlikli olarak saklandığı sağlık kurumlarında yapılacağı hususu dikkate alındığında, 6698 sayılı Kanun'un 6. maddesinde sayılan amaçlardan herhangi biriyle açıklanamayan bu yetkilendirmenin hukuka aykırı olduğu anlaşıldığından, dava konusu Yönetmeli'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının iptaline karar verilmesi gerektiği oyuyla Daire kararının bu kısmına katılmıyoruz.

Üye
brahim
TOPUZ

Üye
Hümevra
ERGEN ERKAN



(XXX) KARARI

Dava konusu Yönetmeli in 13. maddesinin birinci fıkrası yönünden;

Yönetmeli in "Kişisel verilerin düzeltilmesi" başlıklı 13. maddesinin birinci fıkrasında "İlgili kişi, kendisi hakkında sehven oluşturulan kişisel verilerinin düzeltilmesi hususunda kişisel verisinin oluşturulduğu kişisel hizmet sunucusunun başlı bulunduğu il kişisel müdürlüğüne başvurur. İl kişisel müdürlüğü, ilgili kişisel hizmet sunucusunda yapılacak aratırma neticesinde kişisel verisinin sehven oluşturulduğu bilgisine ulaşırsa resmi yazı ile Genel Müdürlüğe başvurur ve sehven oluşturulan kişisel verisinin düzeltilmesini ister." kuralına yer verilmiştir.

Buna göre, kişisel verisi ile ilgili gerçek kişi, 6698 sayılı Kanunla kendisine tanınan kişisel verilerinin eksik veya yanlış olması halinde bunların düzeltilmesini isteme hakkını kullanırken önce kişisel verisinin oluşturulduğu kişisel hizmet sunucusunun başlı bulunduğu il kişisel müdürlüğüne başvuracak, bunun üzerine İl kişisel müdürlüğü, ilgili kişisel hizmet sunucusunda yapılacak aratırma neticesinde kişisel verisinin sehven oluşturulduğu bilgisine ulaşırsa resmi yazı ile Genel Müdürlüğe başvuracak ve sehven oluşturulan kişisel verisinin düzeltilmesini isteyecektir.

6698 sayılı Kanun'un 11. maddesinde kişisel verisi ile ilgili gerçek kişiye, kişisel verilerin eksik veya yanlış olması halinde bunların düzeltilmesini isteme hakkı tanınmıştır; anılan Kanun'un 13. maddesinde de veri sorumlusuna başvuru yolu düzenlenmiştir. Buna göre, verisi ile ilgili kişi, talebini veri sorumlusuna ilettiğinde veri sorumlusu talebi, niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde sonuçlandırmak zorundadır.

Dava konusu hükümdede yer verilen sürecin, 6698 sayılı Kanun ile getirilen gereklilik ve zorunluluğa uygun olmadığı, izlenmesi istenilen prosedürün Kanun'da belirtilen sürede tamamlanmasının mümkün olmadığı, böylece hukuki belirsizliğe sebebiyet vereceği, düzenlemenin hukuka aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Dava konusu Yönetmeli in 21. maddesinin üçüncü fıkrası yönünden;

Dava konusu Yönetmeli in 21. maddesinin üçüncü fıkrasında merkezi kişisel veri sistemine davalı Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde veri gönderimi yapmayan kişisel hizmet sunucularına, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun Ek 11. maddesinin üçüncü fıkrasına göre işlem tesis edileceği düzenlenmiştir.

Esasen, 3359 sayılı Kanun kapsamında herkesin kişisel durumunun takip edilebilmesi ve kişisel hizmetlerinin daha etkin ve hızlı şekilde yürütülmesi amacıyla kayıt ve bildirimle ilgili bir sistem kurma yetkisinin davalı idarede bulunduğu ve bu sistemin ülke genelinde özel veya kamuya ait tüm kişisel kurum ve kuruluşları kapsadığı hususunda tereddüt bulunmamaktadır.

Ancak anılan kişisel veri sistemine Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun şekilde veri gönderiminin kişilerin özel hayatlarını ilgilendiren, özel (hassas)



veri niteliğinde olan sağlık verilerinin aktarılması niteliğinde olması sebebiyle ayrıca irdelenmesi gerekmektedir.

6698 sayılı Kanun'da, kişisel verilerin işlenmesi; "Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem" şeklinde tanımlanmıştır.

Yine Kanun'da kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiyi ilgilendiren her türlü bilgi olarak tanımlanmıştır, kişisel sağlık verileri ise özel nitelikte veriler arasında sayılmıştır. Kanun'un gerekçesinde bu verilerin baskıları tarafından özenildiği takdirde ilgili kişinin mağdur olabilemesine veya ayrımcılığa maruz kalabilmesine neden olabilecek nitelikte veriler olması sebebiyle hassas (özel nitelikli) veriler olarak kabul edildikleri ifade edilmektedir.

Bu verilerin yetkisiz kişiler tarafından elde edilmesi, kullanılması ve ifşa edilmesi temel hakların ihlali olarak karımıza çıkmaktadır.

Bu nedenle, Kanun'da kişisel verilerin işlenmesine ilişkin genel ilkeler belirlenmiştir. Bu ilkeler arasında kişisel verilerin belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenmesi ilkesine yer verilmiştir, veri sorumlusunun veri işleme amacını açık ve kesin olarak belirlemesi ve bu amacın meşru olması zorunlu tutulmuştur. Yine, Kanun'da sayılan genel ilkeler arasında kişisel verilerin işlenmesinin işlendiği amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olması ilkesi, işlenen verilerin belirlenen amaçların gerçekleştirilmesine elverişli olmasını, amacın gerçekleştirilmesi ile ilgili olmayan veya ihtiyaç duyulmayan kişisel verilerin işlenmesinden kaçınılmasını gerekli kılmıştır. (6698 sayılı Kanun'un madde gerekçeleri)

Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda kişisel sağlık verilerinin işlenmesinin ve aktarılmasının, Anayasanın 13. maddesindeki temel hakların sınırlandırılmasına ilişkin ilkelerin yanı sıra kişisel verilerin korunmasına yönelik çerçeve kanun olan 6698 sayılı Kanun ile belirlenen ilkelere uygun olması gerekir.

Dava konusu hükümden merkezi sağlık veri sistemine davalı Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde veri gönderimi yapılmaması halinde uygulanacak müeyyide belirlenmiştir.

Bu çerçevede dava konusu Yönetmeliğin tamamına bakıldığında her ne kadar, kişisel sağlık verilerinin kamu sağlığının korunması, mevzuatla Bakanlıkça verilen yetkiler çerçevesinde koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerin hesaplanması ile böylece kamu ve kişisel yararının sağlanması maksadıyla getirildiği ifade edilmekte ve buna göre, verilerin meşru bir amaç için işlendiği anlaşılmakta ise de, verilerin işlenmesinin bu meşru amaçla bağlantılı olarak sınırlı ve ölçülü olması ve verilerin işlenmesinin sadece amacın gerçekleştirilmesi için gerekli olanla sınırlı olması gerektiği muhakkaktır.



Dava konusu Yönetmelikte tüm sa lık kurum ve kurulu larına müracaat eden hastaların sa lık verilerinin i lenece i, bu kurum ve kurulu lar arasında muayenehanelere de yer verildi i, gerek Özel Hastaneler Yönetmeli i, gerek Ayakta Te his ve Tedavi Yapılan Özel Sa lık Kurulu ları Hakkında Yönetmelik, gerekse de Sa lık Bakanlığı ı Sa lık Hizmetleri Genel Müdürlü ünün "Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS)" konulu 12/03/2021 tarih ve E.64706799-045.03-420 sayılı Genel Yazısı çerçevesinde Sa lık Bakanlığı nca, birinci basamak sa lık kurulu larında yapılan muayene, reçete, a ı, izlem vs. sa lık hizmetlerini kayıt altına almak ve takibini yapmak için Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS) geli tirildi i, MBYS'de olu turulan verilerin Bakanlık merkezi sa lık sistemine gönderildi i, MBYS'nin web tabanlı bir uygulama oldu u ve muayenehanelere ba vuran herkesin ki isel sa lık verilerinin bu sistem üzerinden i lenip aktarıldı ı anla ılmaktadır.

Bu durumda, dava konusu Yönetmelik, muayenehaneler bakımından verilerin ne kadarının sisteme aktarılaca ı, veri i leme amacının gerçekleştirilebilmesi için tüm sa lık verilerinin Bakanlı a aktarılmasının gerekip gerekmedi i, kimlerin bu verilere eri ebilece i, yalnızca sa lık hizmeti sunumunda görevli ki ilerinin mi veriye eri ebilece i, veriye eri ebilenlerin bu verilerin ne kadarını görebilece i gibi hususlarda açıklık içermemektedir. Dolayısıyla belirli, açık ve anla ılır olmayan veri aktarımına ili kin uygulanacak müeyyideye ili kin getirilen dava konusu düzenlemede muayenehaneler yönünden hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Anılan nedenlerle, Yönetmeli in 13. maddesinin birinci fıkrası ile 21. maddesinin üçüncü fıkrasının da iptaline karar verilmesi gerekti i oyuyla anılan hükümler bakımından davanın reddine ili kin Daire kararına katılmıyorum.

Üye
brahim
TOPUZ

